

La frase del dia

“És una fal·làcia, una gran mentida, que hi ha presos polítics a Espanya”

Pedro Sánchez, PRESIDENT DEL GOVERN ESPANYOL

Tribuna

Josep Vallverdú. Escriptor

Josep Carner-Ribalta

George Carner, diplomàtic que fou dels Estats Units, fill de Josep Carner-Ribalta, fa memòria del seu pare i en testimoni l'actiu catalanisme militant, en una breu biografia que és la més directa aproximació a una figura exemplar: *Josep Carner-Ribalta, lluitador per una Catalunya independent* (Pagès ed. 2016). La constant activitat del personatge, fins a la mort als 90 anys, tingué un únic eix, el patriòtic, entorn del qual girava la seva existència.

JOSEP CARNER-RIBALTA neix a Balaguer el 1898, any de la desfeta colonial espanyola. De ben jove col·labora en revistes locals de signe catalanista; sempre alternà l'acció política amb la vocació d'escriptor. Quan el 1919 fa el servei militar a la Barcelona sacejada per la sagnia de la guerra del Marroc i el volcà social, coneix activistes de signe independentista, i des d'aquell moment queda fascinat per la figura de Francesc Macià. Es produeix llavors el seu primer exili, a Londres; Carner-Ribalta serà un exiliat quasi perpetu. No torna perquè des de 1923 governa el Directori de Primo de Rivera. De Londres passarà a París, on entra en el cercle directiu d'Estat Català i esdevé proper a Francesc Macià. Estableix una íntima amistat amb Ventura Gassol. Amb Macià anirà a Moscou el 1925 a cercar debades ajut per a la causa catalana, que prendrà protagonisme en ocasió de l'aventura coneguda com els fets de Prats de Molló. Superat el judici que els fa la justícia francesa, el 1927, executa el mandat de preparar a l'Havana l'Assemblea Constituent Catalana; també dissenya el Partit Separatista Revolucionari de Catalunya. Tot això són projectes per la independència.

ABANS D'AIXÒ, MACIÀ I GASSOL havien cercat ajuts a països de Sud-amèrica; Carner passa a Nova York, on els pre-

para la visita als Estats Units; aquests seran la segona pàtria de Carner-Ribalta a partir de la seva entrada a la delegació novaiorquesa de la Paramount com a publicista, dialoguista i guionista de les versions dels seus films per al públic llatinoamericà. Aquest període va de 1928 a 1931.

AMB LA REPÚBLICA Macià i els seus tornen a Catalunya i Carner-Ribalta treballarà a la Conselleria de Cultura de la Generalitat, com a secretari de Gassol: és aleshores que pot publicar les obres que tenia escrites. Al mateix temps es crea el Comitè del Cinema, des d'on Carner, assessor, projecta crear una escola de cinema i uns estudis cinematogràfics. Aviat el posaran al davant del Servei de Cinematografia de la Generalitat. Les idees de Carner coincidien amb el desplegament del cinema soviè-

“La constant activitat del personatge, fins a la mort als 90 anys, tingué un únic eix, el patriòtic, entorn del qual girava la seva existència”

tic que ell veuria a Moscou, el 1936, quan els films soviètics comptaven amb l'existència paral·lela de l'escola corresponent; de fet Carner-Ribalta somiava un Hollywood català. Com a membre de la Generalitat viu al Palau els fets del 6 d'octubre de 1934, i anirà uns mesos a la presó.

CARNER ES CASA el 1936, esclatada ja la guerra, i el 1937 treballa un temps a França. Per aquestes dates escriu *Anecdolari d'una revolució*. Carner, finalment, el 1938 passa a Mèxic, on treballa en l'organització d'espectacles. D'allí a Nova York, el 1940, com a publicista de la Fox: mai no es desvincula del cinema. Enllaça amb els exiliats catalans de la darrera hora. Del 1941 al 1944 és membre del Consell Nacional de Catalunya als EUA, i publica la revista *Free Catalonia*.

L'ACABAMENT de la II Guerra Mundial porta el desencís de veure que els aliats mantenen el règim de Franco a Espanya: és aleshores que redacta l'"Apel·lació de Catalunya a la nova Organització de les Nacions Unides", un document lúcid i un clam per la llibertat. Per a la Twentieth Century Fox es trasllada a Califòrnia, on residirà, serà director de traductors per a la Berlitz de Hollywood entre 1955 i 1960; més tard, un càrrec semblant però a l'Escola Especial de Guerrilla a Carolina del Nord; entre el 1965 i 1968, director de traduccions a l'escola Berlitz de Washington.

JUBILAT EL 1968 a Simi Valley, Califòrnia, escriu i pinta incansablement fins a la seva mort, el 1988. Ens ha deixat vora cinquanta obres literàries. Recentment la Paeria de Balaguer ha fixat una placa davant la casa natal de Josep Carner-Ribalta, patriota, home de fe, d'una sola peça; simplement, com demanava Jaume Vicens Vives, un català.

De set en set

Ignasi Riera

El meu Nadal

M'ho crec, tot allò del solstici d'hivern, de la nit més llarga, de l'esperança de la llum i de les festes de retro-

bament dels membres, alguns fofuts: malalts, frustrats o en atur, de la tribu. I els àpats i els regals augurals i els dolços de fruita seca i les músiques. Diuen que els cristians primitius van fer seu el missatge. Amb un afegit que ho capgirava tot: el sol que naixia, després d'aquella llarga nit, era un nen. Marcat, semblava, per un missatge d'esperances enraïmades. I si m'agrada cuinar dia a dia, i més quan "ara ve Nadal, matarem el gall", no participo ni de les rifes ni dels regals inútils (s'endeutaran els pobres: "i tan pobres com som"). I el Nen, a l'hora de les postres, "arrencarà a plorar".

De petits, aquella colla exòtica de tants germans fèiem un gran pessebre a la carbonera de casa. I admiràvem "el dimoni escuat". En canvi, no sabíem per què, ja vàiem sant Josep com el pocapena d'aquella història de banyes -ep!, les del bou de Betlem-, en contrast amb un Rabadà que ja deia que no als del ramat del seny.

Sabíem tants i tants poemes de Nadal: de Josep Maria de Sagarra, de Salvat-Papasseit, de Joan Maragall, de Carner. I més tard, de J.V. Foix -de qui, any rere any, rebíem la nadala, carregada de missatges de futur- i de l'oncle Joan Oliver / Pere Quart, sobretot els dels anys cinquanta, publicats a *Terra de naufragis*, amb missatges com ara: "Infant, rosadenc, déu petit, ¿per què creixes?" D'un Infant que naixia trist perquè sabia que seria "la història del demà". Amb un missatge ja a les acaballes de la seva vida: "Em puny, germans, aquest Nadal sarcàstic!"

Sísif

Jordi Soler

